

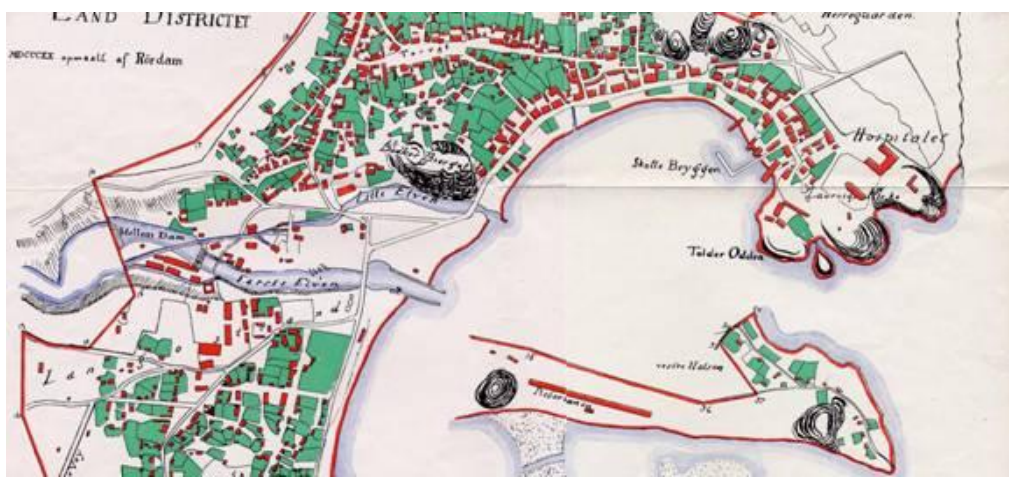
SJØFRONTEN

LARVIKS SJØFRONT ER VERKS- OG SJØFARTSBYENS HISTORISKE ANSIKT MOT VERDEN. ANLAGT SOM ET AMFITEATER KRONET AV EN GRØNN BØKESKOG KLATRER BEBYGGELSEN OPPOVER BENKERADENE. SOM I ET AMFITEATER ER DE FLESTE NATURLIGE HOVEDFORBINDELSER PÅ TVERS. TERRENGETS STIGNING MEDFØRTE STERK BETONGING AV TVERRFORBINDELSER FREMFOR AKSER OVENFRA OG NED MOT SJØEN. STORGATENS REKKE MED PATRISIERHUS MØTTE DE SJØFARENDE. MED JERNBANEN BLE DEN UMIDDELBARE FORBINDELSEN TIL HAVET BRUTT OG SENERE BLE FERGENS FASILITETER EN MINDRE VISUELL BARRIERE. TIL I DAG ER LARVIKS SJØFRONT VISUELT ÅPEN OG STORGATENS BUE KAN SANSES FRA ALLE DENS STÅSTEDER. KOMMUNENS VISJON OM EN NY BYDEL I SJØEN FORAN STORGATEN LEGGER VIKTIGE HISTORISKE FORBINDELSER DØDE FOR ALL FREMTID.

ER DET DETTE VI VIL MED LARVIK?

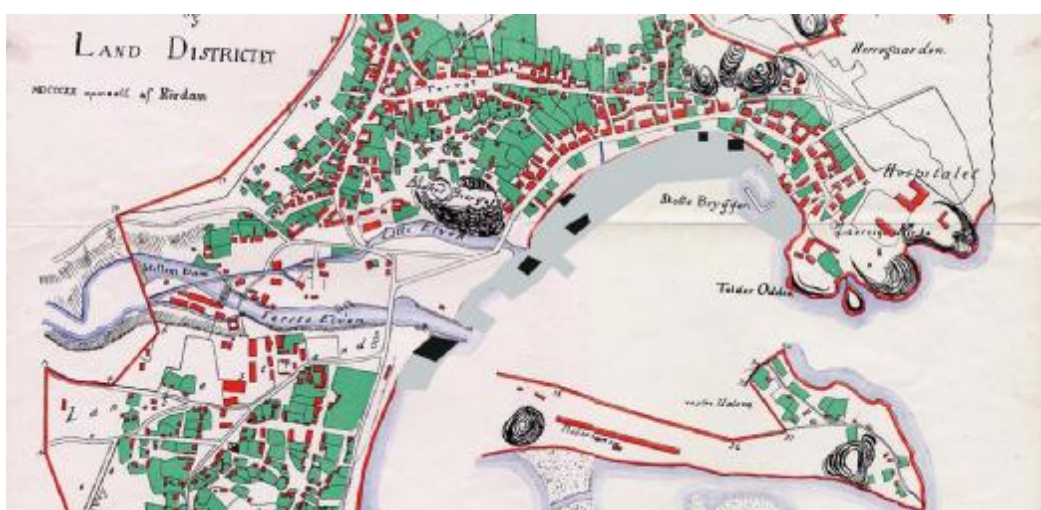
Først en historisk fremstilling av sjøfronten, deretter Torps visjon, så en gjennomgang av plankartene før konklusjonen trekkes!

HISTORISK FREMSTILLING

Over: Fremstilling av Larviks sjøfront anno 1835. Rekken med patrisierhus til venstre eksisterer fremdeles intakt. resten av buen er i behold men ispedd nyere bebyggelse.

Til venstre: Rørdams kart over Larvik fra 1820. Legg merke til gatenettet. Tverraksene er viktigst og mest utviklet. Senere er det oppstått naturlige for-bindelser nedover, men topografien har lagt opp til et amfiteaters benkerad-betoning

Over: dagens situasjon er tegnet inn som sort markering i sjøfronten. Det er bygningsmasse i front av Storgaten, men ikke mer enn at Storgaten fortsatt dominerer sjøfronten.

Til venstre: dagens utfyllinger er tegnet inn som grå markering med bygninger i sort. Sjøfronten fremstår fortsatt åpen.

Over: Kommunedelplanens forslag til utfylling og utbygging foran Storgaten tetter igjen gamle Larvik.

Til venstre: Tegnet inn på kart som grå utfylling og sort for bygg. Den historiske sjøfronten er borte.

Analysen av plankartene med bestemmelser forteller hvor mye ny bebyggelse planen gir rett til.

ARLITEKT NIELS TORPS ILLUSTRASJONER TIL BYPLANEN

Storgatens sees som en svakt slynget vei mellom den eldre bybebyggelsen og den nye bydelen i sjøen.

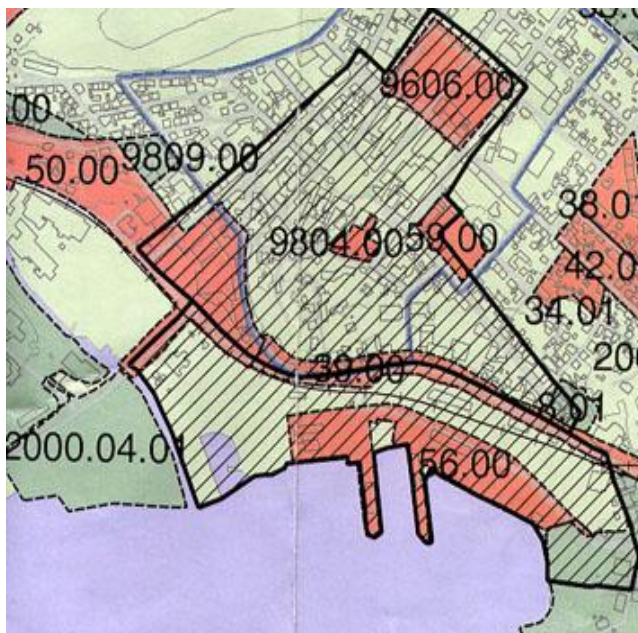
I den nybygde klyngen til venstre ligger den fredede jernbanestasjonen inneklemt. På det nye torget foran Storgaten 44-50 er det vist en rekke paviljonger i 5 meters høyde.

Storgatens fotgjengernivå og første etasjer sperrer visuelt og fysisk fra havet. Storgaten redusert til bakgate.

Oversiktsplan over Torps skisse. I planfremstillingen argumenteres det med at Larvik får tilbake sitt fisketorg. Larvik har imidlertid aldri hatt noe fisketorg. Gul farge på bebyggelsen betyr nybygg.

PLANENS JURIDISK BINDENDE KART

PLANKARTENE 1-4. Larvik kommune mener alle 4 plankart er likestilt med samme juridiske rettsvirkning. Vi mener det kun er plankart 2, arealformålskartet som har direkte rettsvirkning overfor grunneierne. Det innebærer at plankart 2 er å forstå omtrent med samme kraft som en reguleringsplan. Plankart 1,3 og 4 blir da å regne mer som temakart. De kan binde kommunens planlegging og saksbehandling, men ikke grunneierne som har fått sine rettigheter gjennom plankart 2.

Plankart 1 planstatus

Kartet med tilhørende bestemmelser har ikke direkte rettsvirkning, men binder i noen grad kommunens planlegging.

Området, frem til Treschows områder i vest skal underlegges arkitektkonkurranser. Endring fra havneformål til blandet sentrumsformål.

Plankart 2 arealbruk

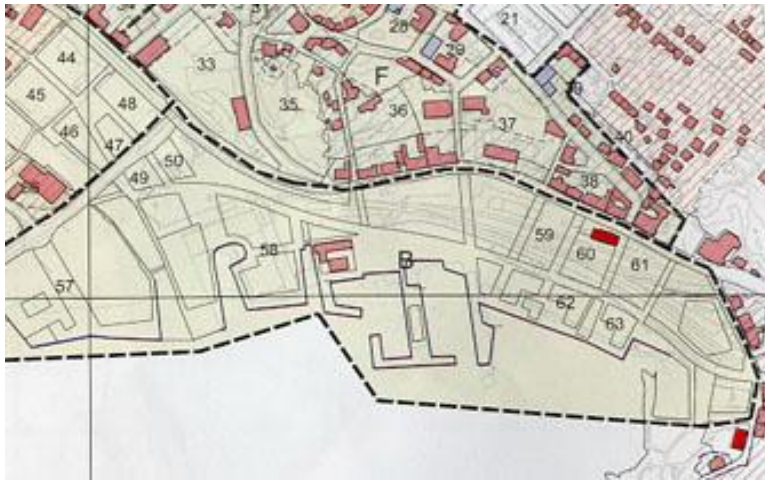
Kartet med relaterte bestemmelser har direkte rettsvirkning overfor grunneierne.

Vi savner båndlegging av et areal rundt jernbanestasjonen samt hagene bak Storgaten.

Den nye bydelen ut i vannet sperrer alle historiske tverraker og fjerner opplevelsen av Storgaten som sjøfront. Viktige historiske byggverk knuges og klemmes av nye bygningsmasser.

Et større felt foran Storgaten 44-50 er avmerket med grønt som friareal. Det innebærer at det kan bygges bygninger i forbindelse med yrkesfiske ol.

På Torps utfordringsskisser det tegnet inn en rekke mindre bygg i to rader på dette arealet. Byggene har hjemmel i arealbrukskategorien og i bestemmelsene er kategorien oppført som byggeområde friområde.

Plankart 3 byform bebyggelse Tomteutnyttelsen i kvartalene 59 til 63 - Kartet med bestemmelser har ikke direkte rettsvirkning, men binder i noen grad kommunens planlegging.

som omgir den fredede jernbanestasjonen er 250% med mønehøyde 11 meter. Utnyttelsen av kvartal 58 vest for Tollboden er på 250% med mønehøyde 15 meter Tilleggsbestemmelser for Sanden/indre havn 9.32 tillater oppføring av paviljongmessig bebyggelse på inntil 5 meters høyde ved Fisketorget og langs Storgaten.

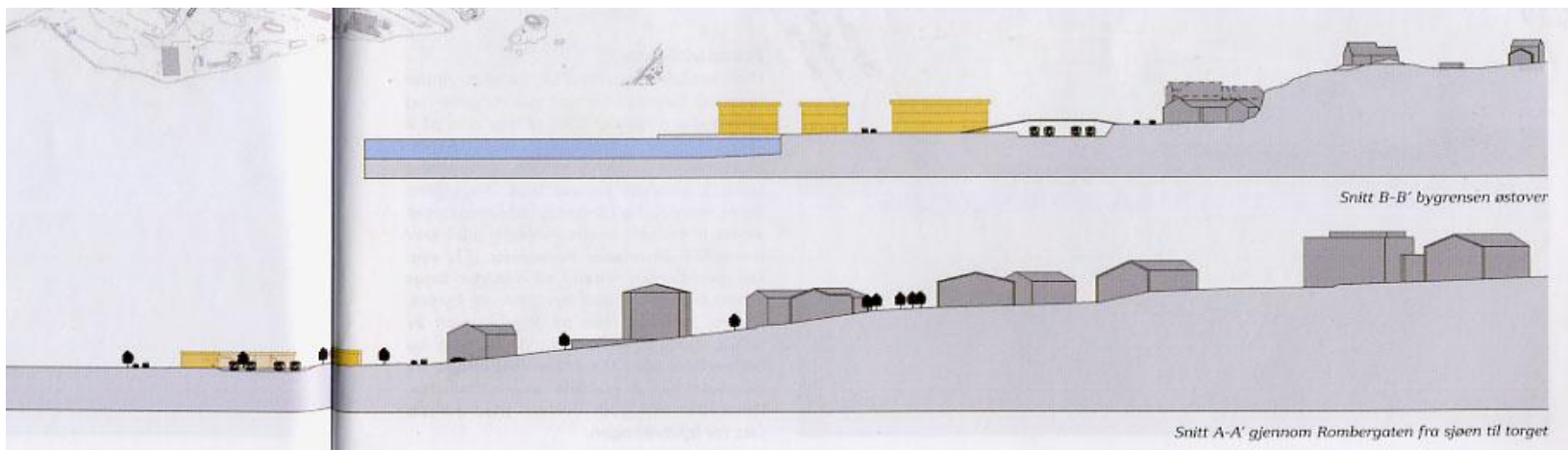
Plankart 4 byform byrom Kartet med bestemmelser har ikke direkte rettsvirkning men binder i noen grad kommunens planlegging.

”10.2 Byrommenes åpne karakter og de viktige sammenhengene og utsiktslinjene til landskapet og landemerkene må bevares og forsterkes.” Likevel tettes Storgatebuen, den historiske sjøfronten igjen og alle spor av Nordens Neapel druknes i nybygg og utfylling.

Storgaten anlagt fra 1600-årene mister havet.

Terassehagene i Storgaten 46-50 mangler bevaringsbestemmelser som beskytter mot anlegg av offentlige gangeveier som vist i utfordringsskisse. Se egen side.

SNITT

Skisse: utfordringer og hovedgrep: Snitt av havnefronten med utfyllinger og ny bebyggelse. Øverste snitt viser situasjonen ved Munken kino med bl.a. overbygget jernbane. Nedre snitt viser situasjonen ved Festiviteten

LARVIK JERNBANESTASJON

Tekst og bilder under utarbeidelse Tegnet av arkitekt Balthazar C. Lange og oppført i 1881 i senklassisistisk stil. Stasjonsbygningen ble fredet i 1997 som en del av jernbanefredningene. Bygningen skal være en av de få gjenværende jernbanestasjonene med en relativt åpen arrondering i behold. Byplanforslaget legger opp til en tett nedbygging av stasjonsbygningen. Byplanforslaget legger relativt bindende føringer for kommunal planlegging i tråd med planforslagets kart nummer 3, men arealformålskartet har ingen direkte krav til volumer etc.

TOLLBODEN

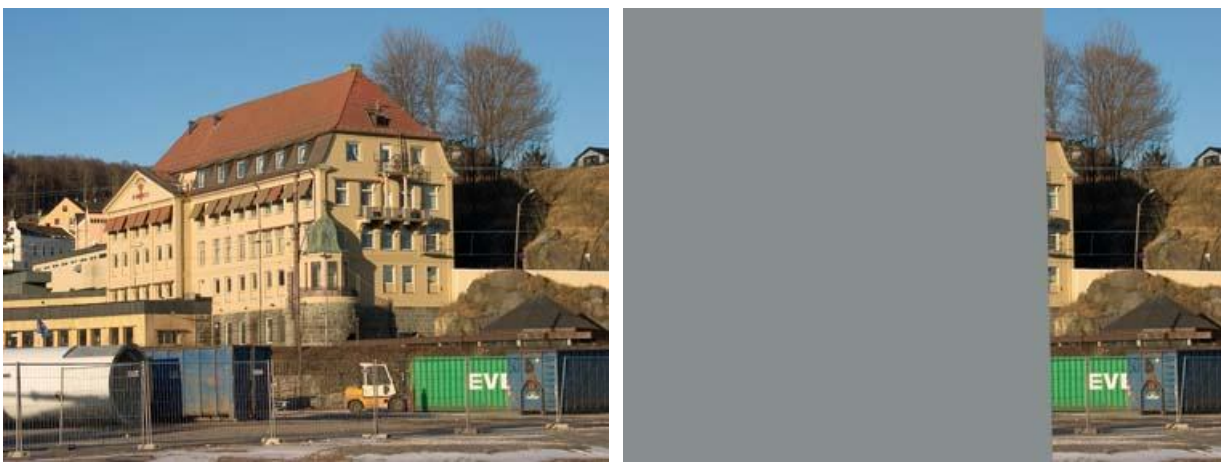
Tekst og bilder under utarbeidelse Tegnet av arkitekt Balthazar C. Lange og oppført i 1888 i senklassisistisk stil, preget av nyrenessanse i rundbuestil. Tilhørende godslager i mur. har en åpen og fri arrondering og utgjør en viktig del av byens fasade sammen med Farrisfabrikken noe bakenfor og høyere opp i terrenget. Må kunne karakteriseres som fredningsverdig. Byplanforslaget legger relativt bindende føringer for kommunal planlegging i tråd med planforslagets kart nummer 3, men arealformålskartet har ingen direkte krav til volumer etc.

FARRISFABRIKKEN

Tekst og bilder under bearbeidelse Farrisfabrikken er beklageligvis utelatt fra kommunens utgave av kulturminneanalysen. Beklagelig desto mer som byplanforslaget legger opp til at denne bygningens fasade druknes bak store nybygg i sjøfronten. Lars Jacob Hvinden-Haug skriver i sin opprinnelige analyse: "Do. 2. "Farris". Fabrikk og administrasjonsbygning. Den dominerende bygningen er påbegynt i 1912 ved arkitektene Morgenstjerne og Eide, men allerede i 1915 ble den utvidet etter Eides tegninger. Uttrykket er jugend (ikke forsinket som Nyhus skriver). Larvik Bad lå rett nedenfor fra 1880 til 1889, delvis over Lilleelven som går i rør her nå. Mineralvannet ble først tappet på flasker i 1907 under navnet "Salus", fra 1915 under navnet Farris. Svært verneverdig."

STORGATEN 44-50 OG SJØFRONTEN

I forbindelse med Rombergplanen for noen år siden, varslet Riksantikvaren innsigelse bl.a. dersom denne fasaderekken ble bygget inne bak nybygg. I det foreliggende byplanforslaget vises det idèskisser som illustrerer 5 meter høye paviljonger i to rekker foran Storgaten 44-50. På arealformålskartet er det ikke merket inn slik bebyggelse, men i bestemmelsene er det tatt inn en paragraf som åpner for å bygge slike 5 meter høye bygg på "Fisketorget". Arealet hvor bebyggelsen kunne være aktuell er imidlertid gitt farge for friområde. Kan det da bygges der? Ja det kan bygges etter Plan og bygningslovens bestemmelser for slike områder. Veileder for kommuneplanlegging viser til at formålet "byggeområde friareal" tillater bebyggelse som er knyttet til f.eks fiskerinæring. Dermed åpner dette planforslaget for 5 meter høye bygg på rekke foran Storgaten 44-50. Det er imidlertid godt pakket inn og lett å overse!.

KONKLUSJON

Viktige nasjonale kvaliteter ved Larviks sjøfront taper mot den foreslåtte bygningsmassen. Storgaten reduseres til bakgate, Fasaderekken fra nummer 44-50, av RA karakterisert som nasjonal interesse, gjemmes delvis bak 5 meter høye paviljonger. Jernbanestasjonen, fredet for få år siden klemmes inne mellom overbygde spor og store nybygg. Tollboden kan karakteriseres som fredningsverdig, men domineres av høybygg tett innpå. Farrisfabrikken facade er et viktig innslag av høy bevaringsverdi, men domineres av store bygg. den markante historiske Storgatebuen forsvinner som visuelt inntrykk til fordel for en nybygget bydel i betong ut i Larviksfjorden. Torps/rådmannseksjonens forståelse av byen bygger på en ensidig idè om akser ovenfra og ned mot sjøen, men ser bort fra at byens historiske struktur bygger på tverraksene som hovedelement. Denne måten å oppfatte byen på har gjort det mulig å foreslå kraftig nedbygging av verneverdige bygninger, struktureer og helheter uten at motforestillinger kommer til syne.

Plankartene med bestemmelser binder den videre kommunale saksbehandlingen opp til å videreføre intensjonene og bestemmelsene om utnyttelse som er lagt inn i forslaget. Vedtas kommunedelplanen vil politikerne få hele denne Torptankegangen på bordet for realisering i neste omgang og mange vil nok føle seg bundet om man sier ja til rammebetingelser nå - selv om den juridiske bindingen er svakere enn hva gjelder for arealdelen. Skulle byplanforslaget relaiserer vil det fra et kulturminnestandpunkt være en ulykke.

TILBAKE TIL FORRIGE SIDE

[KLIKK HER](#)

TILBAKE TIL STARTSIDEN

[KLIKK HER](#)

